

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 175 (XIX) — Nr. 871

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 20 decembrie 2007

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRÂRI ALE SENATULUI	
59. — Hotărâre privind validarea unui mandat de senator	2
D E C R E T E	
1.028. — Decret privind conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> pentru funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, din Administrația Națională a Penitenciarelor — Ministerul Justiției	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 1.177 din 12 decembrie 2007 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali	3–7
DECIZII ALE PRIMULUI-MINISTRU	
298. — Decizie privind aprobarea Strategiei naționale a României de aplicare a dreptului internațional umanitar	8–14
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.118/2.338. — Ordin al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și al ministrului economiei și finanțelor privind aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile pentru domeniul major de intervenție „Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate” în cadrul axei prioritare „Îmbunătățirea infrastructurii sociale” din cadrul Programului operațional regional 2007—2013	15–16

HOTĂRĂRI ALE SENATULUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

HOTĂRĂRE**privind validarea unui mandat de senator**

În temeiul prevederilor art. 70 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 91 alin. (10) din Legea nr. 373/2004 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, ale art. 2, 3 și 4 din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, ale Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 12 și 180 din Regulamentul Senatului,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se validează mandatul de senator al domnului Zsombori Vilmos, Grupul parlamentar al Uniunii Democrate Maghiare din România, în circumscripția electorală nr. 21 — Harghita, mandat rămas vacant ca urmare a demisiei din această calitate a domnului Sógor Csaba.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 12 decembrie 2007.

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VĂCĂROIU

București, 12 decembrie 2007.

Nr. 59.

D E C R E T E

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* pentru funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, din Administrația Națională a Penitenciarelor — Ministerul Justiției

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, precum și ale art. 4 alin. (1), ale art. 10 pct. 4 și ale art. 11 pct. IX.4 din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerile ministrului justiției,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Art. 1. — Pe data de 1 decembrie 2007 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, pentru rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea profesională, funcționarilor publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, prevăzuți în anexa nr. 1*) la prezentul decret.

Art. 2. — Pe data de 1 decembrie 2007 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, pentru rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea

profesională, funcționarilor publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, prevăzuți în anexa nr. 2*) la prezentul decret.

Art. 3. — Pe data de 1 decembrie 2007 se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, pentru rezultate meritorii în îndeplinirea atribuțiilor și în pregătirea profesională, funcționarilor publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, prevăzuți în anexa nr. 3*) la prezentul decret.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

În temeiul art. 100 alin. (2) din Constituția României, republicată, contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

București, 30 noiembrie 2007.

Nr. 1.028.

*) Anexele nr. 1—3 se comunică instituțiilor interesate.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1.177

din 12 decembrie 2007

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali

I. Cu Adresa nr. 3.127 din 21 noiembrie 2007, Președintele României a transmis Curții Constituționale sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, formulată în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și care a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 11.380 din 21 noiembrie 2007, formând obiectul Dosarului nr. 1.674A/2007.

Deși sesizarea privește legea în întregul său, criticile de neconstituționalitate se referă numai la dispozițiile art. 29 alin. (16) și art. 48 alin. (11), potrivit cărora:

— Art. 29 alin. (16): *„Separat pentru Camera Deputaților și Senat, fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală sau organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale are dreptul de a propune o listă suplimentară la nivel național care va putea conține cel mult un număr egal de candidați cu numărul candidaților înscrși în toate colegiile uninominale. Lista națională a fiecărui partid va ordona candidații partidelor și va conține în coloane separate: numele și prenumele candidatului, precum și apartenența politică a acestuia. Lista va fi folosită pentru desemnarea reprezentanților în Parlament doar în situația în care numărul de voturi valabil exprimate dobândite îi permit să obțină, conform algoritmului de repartizare prezentat la art. 48, mai multe mandate decât numărul candidaților înscrși în colegiile uninominale. Lista națională suplimentară a fiecărui partid politic, alianță politică sau electorală se depune la Biroul Electoral Central și va fi afișată în toate secțiile de votare. Candidații înscrși pe lista națională vor respecta prevederile alin. (7)—(15);”;*

— Art. 48 alin. (11): *„În situația în care un partid politic, alianță politică sau alianță electorală obține la nivelul unei circumscripții electorale un câț electoral care este superior numărului total de candidați din circumscripția respectivă, se va proceda la atribuirea de mandate către persoanele de pe lista națională suplimentară, în ordinea de pe lista întocmită de competitorul electoral respectiv.”*

Autorul sesizării susține că potrivit acestor prevederi, „deși alegătorul nu votează lista națională propusă de către fiecare competitor electoral, persoanele de pe această listă pot obține mandatul de parlamentar fără a fi votate de către cetățeni”, ceea ce încalcă art. 62 alin. (1) din Constituție, conform căruia *„Camera Deputaților și Senatul sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale”*. Așadar, consideră că art. 29 alin. (16) și art. 48 alin. (11) din lege, care se referă la atribuirea mandatelor de parlamentar către persoanele de pe lista națională suplimentară, fără ca această listă să fie votată de alegători, sunt contrare prevederilor

constituționale menționate, referitoare la alegerea directă a membrilor Parlamentului de către cetățeni. Or, caracterul direct al votului „este de esența reprezentativității democratice moderne în care cetățenii își exprimă în mod direct opțiunea pentru un anumit candidat propus în alegeri” pe care îl „aleg direct și personal, fără niciun intermediar, reprezentant sau delegat”. Se mai susține că, potrivit art. 29 alin. (16) și art. 48 alin. (11) din lege, „o parte a membrilor Parlamentului (organ reprezentativ) nu mai sunt aleși”, ceea ce încalcă și art. 2 alin. (1) din Constituție, care prevede că *„Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum”*.

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a prezenta punctele lor de vedere.

Președintele Camerei Deputaților a transmis punctul său de vedere cu Adresa nr. 51/5.099 din 29 noiembrie 2007, prin care consideră că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, arată că dispozițiile art. 62 alin. (1) din Constituție „se referă, într-adevăr, la caracterul direct al votului dar, în același timp, conferă Parlamentului competența de a stabili, în legea electorală, condițiile de exercitare a votului universal, inclusiv în ceea ce privește exprimarea directă a acestuia”, fiind „dreptul suveran al Parlamentului ca, în condițiile prevăzute în Constituție, să stabilească regimul juridic al modului de alegere a deputaților și senatorilor”. Ca atare, aplicând acest principiu, „Parlamentul și-a însușit proiectul de lege asupra căruia Guvernul și-a asumat răspunderea politică și în care sunt incluse dispozițiile legale a căror constituționalitate a fost contestată”. Prevederile art. 29 alin. (16) din legea criticată, referitoare la lista suplimentară de candidați, separat pentru Camera Deputaților și separat pentru Senat, la care au dreptul partidele politice, alianțele politice ori electorale, precum și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, „va fi luată în calcul în operațiunile de distribuire a mandatelor, doar în situația în care entitatea electorală care a întocmit o astfel de listă obține un număr suplimentar de voturi valabil exprimate, datorită căruia are vocația de a i se atribui mai multe mandate decât numărul de candidați pe care i-a înscris inițial în colegiile electorale”. Așadar, legea reglementează o situație ipotetică, în care o anumită entitate electorală poate să obțină un număr calificat de voturi valabil exprimate, ceea ce nu încalcă nicio prevedere constituțională, ci, mai mult, „prin această procedură, se validează legal opțiunile electorale ale cetățenilor pentru un anumit partid politic sau alianță ori organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale”. De asemenea, consideră că și susținerea potrivit căreia art. 29 alin. (16) și art. 48 alin. (11) din lege încalcă caracterul direct al votului este neîntemeiată și

contravine voinței suverane a cetățenilor care au acordat un număr sporit de voturi candidaților propuși de un partid politic sau de o anumită alianță. Aceasta, deoarece atribuirea de mandate în baza listei suplimentare se face tot în considerarea rezultatelor votului direct exprimat de alegători pentru anumiți candidați, iar depunerea listei naționale suplimentare la Biroul Electoral Central și afișarea ei la toate secțiile de votare asigură „toate condițiile pentru cunoașterea de către alegători, înainte ca aceștia să-și exprime opțiunile electorale, atât a candidaților înscriși în colegiile uninominale, cât și a celor care figurează pe lista suplimentară”.

Mai arată că sesizarea face „o confuzie juridică între două instituții distincte: votul și distribuirea mandatelor”. Astfel, „votul este un drept constituțional, a cărui exercitare este reglementată prin lege”, iar „distribuirea mandatelor este o procedură bazată pe principii matematice”, și, de altfel, nici actualul sistem electoral nu asigură aceeași reprezentativitate pentru toții aleșii, „deoarece reprezentativitatea și proporționalitatea sunt asigurate la nivel național și nu la nivelul fiecărei circumscripții”. Distincția dintre dreptul de vot și calitatea votului, pe de o parte, și distribuirea mandatelor, pe de altă parte, este mai evidentă „în cadrul altei determinări constituționale a votului, aceea de a fi «egal», care presupune „în mod evident numai egalitatea în manifestarea dreptului, iar nu și în efectele acestuia — distribuirea mandatelor”.

Guvernul a transmis punctul său de vedere cu Adresa nr. 5/6.228/C.P.T. din 4 decembrie 2007, în care apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, în legătură cu susținerea potrivit căreia dispozițiile criticate creează premisele unui vot indirect, ceea ce încalcă art. 62 alin. (1) din Constituție, care consacră principiile universalității și egalității votului, precum și caracterul lui direct, secret și liber exprimat, arată că „semnificația conceptului de vot direct constă în faptul că alegătorii își exprimă personal acordul sau dezacordul privind candidații propuși, alegătorii votează direct și nu prin reprezentanți sau delegați”, pe când „sistemul de votare indirectă” „presupune exprimarea votului prin electori, care reprezintă voința politică a unui număr de votanți”. Or, norma criticată nu întrunește „condițiile calificării acestuia ca vot indirect”, „alegătorii votează personal un candidat propus de un competitor electoral, votul său având o valență dublă: desemnează o persoană și își manifestă preferința pentru partidul politic din care aceasta face parte”. Așa fiind, „fiecare votant este informat atât cu privire la semnificația opțiunii individuale, cât și asupra componenței listei naționale suplimentare a fiecărui partid” și „își poate manifesta sprijinul pentru interese specifice, dar poate să susțină și curentele majoritare, rezolvând într-o manieră adecvată atât problema reprezentării alegătorilor în organele legislative, cât și formarea majorităților necesare guvernărilor stabile”. Cu titlu exemplificativ, se menționează existența acestui sistem de vot uninominal mixt în țări ca Ungaria, Lituania, Canada, Noua Zeelandă.

În continuare, consideră că propunerea privind votul uninominal mixt „conferă efectivitate și coerență dreptului de asociere garantat de art. 40 din Constituție și de art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”, „făcând posibilă manifestarea unor ideologii politice prin promovarea unor partide, a strategiilor și dezideratelor politice pe care acestea le susțin”. Lista națională suplimentară funcționează doar în momentul în care un partid politic ar obține mai multe mandate decât numărul candidaților înscriși în colegiile nominale. Or, potrivit prevederilor criticate, „aceste liste sunt identice cu listele de candidați folosite în

actuala reglementare la votul pe liste, candidații înscriși în lista națională fiind obligați să respecte dispozițiile cuprinse în alin. (7)—(15) ale art. 29”. De asemenea, în legătură cu candidaturile de pe lista suplimentară, mai arată că alegătorul are posibilitatea de a se informa cu privire la candidații care, prin redistribuire, ar putea primi mandate de senator, respectiv de deputat, întrucât listele sunt afișate la secțiile de votare, iar după rămânerea lor definitivă pot fi contestate în aceleași condiții ca și candidaturile uninominale. În această ipoteză nu se poate vorbi de un vot indirect, câtă vreme candidatura uninominală este propusă de partid și, „indiferent dacă mandatul este atribuit candidatului care a fost desemnat nominal sau candidatului de pe lista suplimentară, mandatul urmează a fi contabilizat în contul partidului, alianței electorale sau politice care a făcut această propunere”, alegătorul asumându-și, așadar, consecințele votului.

În concluzie, consideră că „sistemul propus prin această lege este unul mixt, atribuirea mandatelor candidaților de pe lista națională suplimentară fiind consecința directă a metodei de vot folosite, fără ca prin aceasta votul să aibă un caracter indirect”.

Cu privire la invocarea încălcării art. 2 alin. (1) din Constituție, apreciază că acestea „nu au incidență în soluționarea cauzei”, întrucât expresia principiului reprezentativității „este stabilirea numărului parlamentarilor pe criterii demografice, or, potrivit noii legi, numărul de circumscripții electorale corespunde celui al județelor (la care se adaugă municipiul București), în fiecare circumscripție existând cel puțin două colegii nominale”, care „se raportează la numărul de locuitori ai județului, respectiv municipiului București”.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

II. Cu Adresa nr. 3.237 din 30 noiembrie 2007, Președintele României a transmis Curții Constituționale completarea la sesizarea de neconstituționalitate a Legii pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, formulată în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, și care a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 11.888 din 3 decembrie 2007 și care formează obiectul aceluiași dosar.

În motivarea completării se susține că „art. 2 lit. f) din legea trimisă la promulgare este neconstituțional în privința adăugării reorganizării administrativ-teritoriale ca un nou caz de organizare a alegerilor anticipate pentru alegerea membrilor Parlamentului României”. În acest sens, se arată că titlul I al legii trimise la promulgare, denumit „Alegerea Camerei Deputaților și a Senatului”, prevede la art. 2 lit. f) că prin alegeri anticipate se înțelege „alegeri organizate în cazul încetării înainte de termen a mandatului sau dizolvării înainte de termen a organului ales sau în cazul reorganizării administrativ-teritoriale.” Potrivit acestei redactări, rezultă că „art. 2 se referă la alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, nu și la alte tipuri de alegeri, deoarece tot în art. 2 la lit. c) termenul de alegeri este definit astfel: «c) alegeri — în cazul în care nu se face altă mențiune, acțiuni de desemnare a membrilor Camerei Deputaților și Senatului.»” În consecință, apreciază că definiția de la art. 2 lit. f) din legea criticată „completează practic prevederile Constituției României privind modalitățile de încetare a activității înainte de termen a mandatului de parlamentar prin introducerea posibilității de organizare a alegerilor parlamentare anticipate în cazul reorganizării teritoriale”, întrucât, sub acest aspect, art. 89

din Legea fundamentală prevede: „(1) După consultarea președinților celor două Camere și a liderilor grupurilor parlamentare, Președintele României poate să dizolve Parlamentul, dacă acesta nu a acordat votul de încredere pentru formarea Guvernului în termen de 60 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură. (2) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată. (3). Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui României și nici în timpul stării de mobilizare, de război, de asediu sau de urgență.”

Se susține că art. 2 lit. f) din lege mai încalcă și dispozițiile constituționale ale art. 73 alin. (2), „știut fiind faptul că prevederile Constituției se pot revizui doar printr-o lege constituțională și nu prin una organică, ca în cazul de față”, și ale art. 69 care prevede că „Orice mandat imperativ este nul.”

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, completarea la sesizarea inițială a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a prezenta punctele lor de vedere.

Președintele Camerei Deputaților a transmis punctul său de vedere cu Adresa nr. 51/5.256 din 7 decembrie 2007, prin care apreciază că și completarea sesizării este neîntemeiată. În acest sens, arată că „este dreptul legiuitorului de a defini în cuprinsul unei legi anumiți termeni sau noțiuni”, soluție ce se regăsește, de altfel, chiar în art. 24 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Așa fiind, art. 2 din legea contestată definește, între alți termeni, și noțiunea de „alegeri anticipate”, în legătură cu care autorul sesizării face „o confuzie între alegerile anticipate pentru Camera Deputaților și Senat și cele pentru constituirea autorităților administrației publice locale alese prin vot universal”. Consideră că și concluzia potrivit căreia din art. 2 lit. f) din lege „ar rezulta că în cazul reorganizării administrativ-teritoriale a țării urmează să se desfășoare alegeri parlamentare anticipate” este eronată, întrucât termenii definiți de art. 2 „se raportează la conținutul legii, în ansamblul său, și nu la primul titlu al acesteia”, iar „termenii «alegător», «alianță electorală», «circumscripție electorală», «alianță politică», «birou electoral» ș.a.m.d. se referă, deopotrivă, la alegerile parlamentare, cât și la cele locale.”

Tot în sensul art. 2 lit. f) din lege, în cazul unei reorganizări administrativ-teritoriale se vor organiza alegeri anticipate doar la nivel local, întrucât reorganizarea antrenează constituirea de noi autorități publice locale, cărora li se stabilește o nouă competență teritorială și un nou aparat de lucru, raporturile de reprezentare ale primarilor și consilierilor locali circumscriindu-se cu strictețe razei teritoriale a unităților administrative. „Acesta este și motivul pentru care art. 26 alin. (3) din Legea nr. 215/2001, republicată, prevede că primarii și consiliile locale aleși în urma organizării unor noi unități administrativ-teritoriale își exercită mandatul până la desfășurarea următoarelor alegeri locale, care pot fi și anticipate.” Spre deosebire de aleșii locali, deputații și senatorii dețin un mandat de reprezentare la nivel național, acesta fiind și „motivul pentru care reorganizarea administrativ-teritorială a țării nu întrerupe mandatul celor două Camere.” În continuare, consideră că art. 2 lit. f) din legea contestată „explică înțelesul unui anumit termen”, iar nu „un caz ipotetic în care s-ar organiza alegeri parlamentare anticipate”, al căror cadru constituțional este cuprins în art. 89. În legătură cu susținerea că prin textul de lege criticat „s-ar produce o revizuire de facto a Constituției”, arată că „prevederile art. 2 lit. f) nu sunt operabile în sine, ci conțin o circumstanțiere etimologică a unei noțiuni juridice”, precum și că „revizuirea, chiar și de facto sau implicită a Constituției poate fi realizată numai ca efect al unor

norme juridice care reglementează ca atare anumite raporturi sociale.” În sfârșit, opinează că nu se poate reține nici încălcarea art. 69 din Constituție, deoarece „nulitatea mandatului imperativ are ca scop să consolideze independența deputaților și senatorilor, să împiedice orice imixțiuni în activitatea lor și nu are nicio legătură cu o ipotetică alegere anticipată a Camerei Deputaților și Senatului, în condițiile prevăzute în art. 89 din Constituție, ca urmare a dizolvării Parlamentului.”

Guvernul a transmis punctul său de vedere cu Adresa nr. 5/6.508/C.T.P. din 10 decembrie 2007, prin care consideră că susținerile de neconstituționalitate ale art. 2 lit. f) din legea contestată sunt neîntemeiate. Astfel, apreciază că cea de a treia ipoteză a textului de lege criticat, potrivit căreia pot fi organizate alegeri anticipate ca urmare a unei noi organizări administrativ-teritoriale, nu încalcă prevederile constituționale ale: art. 61 și 62, care „lasă la latitudinea legii electorale reglementarea organizării alegerilor parlamentare, inclusiv posibilitatea organizării de alegeri anticipate”; ale art. 89, „întrucât conform acestor prevederi dizolvarea Parlamentului este o posibilitate lăsată la aprecierea Președintelui, cu respectarea condițiilor prevăzute de text, iar nu o obligație a Președintelui.” Consideră că textul de lege criticat, care instituie posibilitatea organizării de alegeri anticipate în cazul reorganizării administrativ-teritoriale, nu implică în mod obligatoriu dizolvarea Parlamentului și, în plus, art. 63 alin. (4) din Constituție prevede prelungirea mandatului Camerelor până la întrunirea legală a noului Parlament. Apreciază că dispozițiile legii supuse controlului de constituționalitate reglementează cu privire la organizarea alegerilor și, prin urmare, nu vizează revizuirea Constituției, care se realizează conform unei proceduri speciale, cuprinse în titlul VII art. 150—152 din Constituție. Așa fiind, nu se poate reține nici încălcarea prevederilor constituționale ale art. 73 alin. (2). În sfârșit, „având în vedere că textul legal criticat nu instituie mandatul imperativ”, consideră că „acesta nu contravine prevederilor art. 69 din Constituție, republicată, referitoare la mandatul reprezentativ.”

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul judecătorului-raportor, Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, raportată la prevederile Constituției, precum și dispozițiile din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și celor ale art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Obiectul sesizării de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulată, îl constituie Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali. Curtea observă, însă, că în realitate sunt formulate critici de neconstituționalitate în mod concret, în ordinea invocării, doar cu privire la art. 29 alin. (16), art. 48 alin. (11) și art. 2 lit. f) din lege.

Se susține că aceste dispoziții din lege încalcă, în ordinea invocării lor, art. 62 alin. (1), art. 2 alin. (1), art. 89, art. 73 alin. (2) și art. 69 din Constituție, potrivit cărora:

— Art. 62 alin. (1): „*Camera Deputaților și Senatul sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale.*”;

— Art. 2 alin. (1): „*Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum.*”;

— Art. 89: „(1) *După consultarea președinților celor două Camere și a liderilor grupurilor parlamentare, Președintele României poate să dizolve Parlamentul, dacă acesta nu a acordat votul de încredere pentru formarea Guvernului în termen de 60 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură.*”

(2) *În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.*

(3) *Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui României și nici în timpul stării de mobilizare, de război, de asediu sau de urgență.*”;

— Art. 73 alin. (2): „*Legile constituționale sunt cele de revizuire a Constituției.*”;

— Art. 69: „(1) *În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului.*”

(2) *Orice mandat imperativ este nul.*”

Examinând obiecția de neconstituționalitate cuprinsă în sesizare, Curtea Constituțională reține următoarele:

Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali a fost adoptată în temeiul art. 114 alin.(3) din Constituția României, republicată, în urma angajării răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședința comună din data de 29 octombrie 2007.

Titlul I al legii intitulat „Alegerea Camerei Deputaților și a Senatului”, iar art. 1 al cap. 1 „Dispoziții generale” prevede că „prezentul titlu stabilește cadrul juridic general pentru organizarea și desfășurarea alegerii Camerei Deputaților și a Senatului”.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din Constituția României, „Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum”. De asemenea, dispozițiile art. 61 din Legea fundamentală stabilesc că Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român, fiind alcătuit din Camera Deputaților și Senat, care sunt alese, conform art. 62 alin. (1) „[...] prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale.”

Așadar, instituirea acestei formule constituționale conferă Camerei Deputaților și Senatului aceeași legitimitate, ambele fiind expresia voinței aceluiași corp electoral. **Deși textul alin. (1) al art. 62 din Constituție obligă la alegerea prin vot a Parlamentului**, se lasă legiuitorului posibilitatea de a stabili prin lege tipul sistemului electoral, precum și modalitățile concrete de organizare și desfășurare a scrutinului. Mai mult, art. 73 alin. (3) lit. a) din Legea fundamentală prevede că „sistemul electoral” se reglementează prin lege organică.

Legea supusă controlului de constituționalitate prevede că deputații și senatorii se aleg în colegii uninominale, prin scrutin uninominal, potrivit principiului reprezentării proporționale.

O primă critică de neconstituționalitate vizează prevederile art. 29 alin. (16) și art. 48 alin. (11) din lege, care dispun cu privire la atribuirea mandatelor de parlamentar către persoane de pe lista națională suplimentară, fără ca această listă să fie votată de alegători, ceea ce, în opinia autorului sesizării, contravine prevederilor art. 62 alin. (1) din Constituție referitoare la alegerea de către cetățeni a membrilor Parlamentului prin vot direct. De asemenea, invocă încălcarea prevederilor art. 2 alin. (1) din Constituție, deoarece „o parte a membrilor Parlamentului (organ reprezentativ) nu mai sunt aleși.”

Analizând aceste critici, Curtea constată că ele sunt întemeiate și urmează să admită obiecția de neconstituționalitate în sensul și pentru motivele ce se vor arăta în continuare.

Într-adevăr, art. 73 alin. (3) lit. a) din Constituție dispune că „sistemul electoral” este reglementat prin lege organică. Această lege trebuie să fie, însă, în concordanță cu dispoziția constituțională cu privire la caracterul direct al votului și cu principiul potrivit căruia atribuirea unui mandat de parlamentar se poate face doar în baza votului exprimat de corpul electoral.

Prin reglementarea criticată, partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale nominalizează pe listele suplimentare candidați care, în cadrul procesului electoral, rămân în afara elementului esențial al acestuia, votul, deoarece alegătorul nu se pronunță prin vot direct sau indirect asupra listei suplimentare. Practic, deputații sau senatorii desemnați de pe aceste liste nu au fost votați de corpul electoral.

În legătură cu modalitatea de vot, art. 42 alin. (6) din lege prevede că „Alegătorii vor vota separat în cabine închise, aplicând ștampila care poartă mențiunea «VOTAT» înăuntrul patruleterului care cuprinde numele și prenumele candidatului pe care îl votează.” Din acest text se deduce, fără niciun fel de rezervă, că alegătorii votează doar candidații propuși fiecare pentru un colegiu uninominal de către partidele politice, alianțele politice sau electorale, fără a vota și lista națională suplimentară reglementată de art. 29 alin. (16) din lege. **Nicio dispoziție a legii nu face referire la modalitatea în care listele suplimentare se votează. Legea poate stabili mecanisme de transformare a voturilor în mandate și modul de atribuire a acestora**, dar nu poate, în niciun caz, să prevadă acordarea de mandate, în lipsa votului corpului electoral cu privire la lista națională suplimentară, fără ca prin această operațiune să nu contravină prevederilor art. 62 din Constituție.

Preferința alegătorului pentru un candidat, cât și asupra componenței listei naționale a fiecărui partid trebuie exprimată distinct prin votul acestuia. Altfel spus, alegătorul trebuie să se pronunțe prin două voturi.

Așadar, legea nu poate cuprinde prevederi contrare celor ale art. 62 alin. (1) din Constituție, care obligă la alegerea prin vot direct a Camerei Deputaților și Senatului.

Sistemul votului uninominal mixt reglementat prin legea criticată se deosebește esențial de sistemele electorale la care s-a făcut referire în punctul de vedere al Guvernului, sisteme mixte bazate pe votul multiplu.

În sistemul electoral mixt reglementat de textele criticate, opțiunile electorale ale cetățenilor pentru un anumit partid politic sau alianță ori organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale se exprimă în voturile date candidaților înscriși în colegiile uninominale, nu și cu privire la cei care figurează pe lista națională suplimentară. Pentru a da dreptul la atribuirea unui mandat, lista suplimentară trebuie „votată”, iar nu „afișată”.

Pentru aceste considerente, Curtea constată că dispozițiile art. 29 alin. (16) și art. 48 alin. (11) din lege sunt neconstituționale.

Ținând seama de principiul enunțat de art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și având în vedere considerentele expuse mai sus, Curtea constată că și prevederile art. 48 alin. (17) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, potrivit cărora „*În situația în care un partid politic, alianță politică sau alianță electorală obține la nivel național prin însumarea câturilor de la nivel județean un număr de mandate superior numărului total de candidați la nivelul țării, se va proceda la atribuirea de mandate către persoanele de pe lista națională în ordinea descrescătoare a înscrierii în listă, după eliminarea candidaților care au primit locuri din această listă în etapa a doua conform art. 48 alin. (10)*”, sunt neconstituționale.

Cea de-a doua critică de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 2 lit. f) din lege, care, potrivit susținerilor autorului sesizării, completează prevederile Constituției referitoare la modalitățile de încetare a activității înainte de termen a mandatului parlamentar, prin aceea că în situația reorganizării administrativ-teritoriale introduce „un nou caz de organizare a alegerilor anticipate pentru alegerea membrilor Parlamentului României.” Se consideră că astfel se încalcă prevederile constituționale ale art. 89 referitoare la dizolvarea Parlamentului, ale art. 73 alin. (2) privind revizuirea Constituției, precum și ale art. 69 care stabilesc că „*orice mandat imperativ este nul.*”

Analizând aceste susțineri, Curtea reține următoarele:

Articolul 2 lit. f) din lege, care definește noțiunea de „*alegeri anticipate*”, este plasat în cap. I „*Dispoziții generale*” ale titlului I „*Alegerea Camerei Deputaților și a Senatului*” și prevede că alegeri anticipate urmează să se organizeze și în „*cazul reorganizării administrativ-teritoriale.*”

Curtea constată că, așa cum este plasat în corpul legii, art. 2 lit. f) se referă doar la alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, nu și la celelalte tipuri de alegeri. Astfel, titlul II al legii se referă la „*Modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale.*”

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) și ale art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al prevederilor art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în unanimitate,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că dispozițiile art. 2 lit. f) teza finală — „*în cazul reorganizării administrativ-teritoriale*”, ale art. 29 alin. (16) și ale art. 48 alin. (11) și (17) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 12 decembrie 2007 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocar, Acsinte Gaspar, Petre Ninosu, Ion Predescu, Valentin Zoltán Puskás, Tudorel Toader și Augustin Zegrean, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent șef,
Gabriela Dragomirescu

DECIZII ALE PRIMULUI-MINISTRU**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIMUL-MINISTRU****DECIZIE****privind aprobarea Strategiei naționale a României de aplicare a dreptului internațional umanitar**

Având în vedere propunerea Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar,

în temeiul art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 4 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 420/2006 privind înființarea și organizarea Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar,

primul-ministru emite prezenta decizie.

Articol unic. — Se aprobă Strategia națională a României de aplicare a dreptului internațional umanitar, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta decizie.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU Contrasemnează:

Șeful Cancelariei Primului-Ministru,

Marian Marius Dorin

București, 17 decembrie 2007.

Nr. 298.

ANEXĂ**STRATEGIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
de aplicare a dreptului internațional umanitar****BUCUREȘTI — 2007**

Preambul

Scop

Strategia națională a României de aplicare a dreptului internațional umanitar are ca scop asigurarea cunoașterii și respectării obligațiilor ce revin statului român prin ratificarea tratatelor internaționale referitoare la acest domeniu și diseminarea acestor norme în rândul societății civile.

Baza legală

Strategia se elaborează de Comisia Națională de Drept Internațional Umanitar în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 420/2006 și este aprobată de primul-ministru al României.

Definiție

Dreptul internațional umanitar reprezintă un ansamblu de reguli care din considerente de ordin umanitar caută să limiteze efectele unui conflict armat. Dreptul internațional umanitar protejează acele persoane care nu participă sau care nu mai participă la ostilități și restricționează mijloacele și metodele de război. Dreptul internațional umanitar este, de asemenea, cunoscut sub denumirea de dreptul războiului sau dreptul conflictelor armate.

Dreptul internațional umanitar reprezintă o parte a dreptului internațional și este aplicabil conflictelor armate, fiind reglementat în special de convențiile de la Geneva din 1949, completate de cele două protocoale adiționale la acestea din 1977 referitoare la protecția victimelor conflictelor armate, la care se adaugă un mare număr de convenții care reglementează segmente specifice ale dreptului internațional umanitar, precum și reguli de drept cutumiar și principii aferente.

Tradiții și experiență

Actuala strategie națională a României de aplicare a dreptului internațional umanitar valorifică tradițiile umanitare ale poporului român în general, ale forțelor armate în special, precum și experiența acumulată de structurile cu răspunderi în acest domeniu, în mod deosebit ca urmare a participării la diferite misiuni internaționale.

PARTEA I

Strategia națională a României de aplicare a dreptului internațional umanitar

OBIECTIVELE STRATEGIEI: A. Obiective generale; B. Obiective specifice

A. Obiective generale

I. Urmărirea evoluțiilor care intervin în plan internațional referitoare la convențiile în domeniul dreptului internațional umanitar, în vederea ratificării, în funcție de caz, a convențiilor la care România nu este parte

II. Introducerea în legislația română a normelor de drept internațional umanitar

III. Diseminarea și cunoașterea normelor de drept internațional umanitar

IV. Aplicarea normelor de drept internațional umanitar

V. Participarea activă la reuniunile internaționale în domeniul dreptului internațional umanitar și la elaborarea unor noi instrumente, atunci când este cazul

VI. Monitorizarea îndeplinirii angajamentelor asumate de către România și semnalarea în timp util autorităților a situațiilor de încălcare a normelor de drept internațional umanitar, precum și indicarea măsurilor adecvate de remediere, pe baza propunerilor ministerelor de resort

VII. Cooperarea internațională și cooperarea cu alte comisii naționale de drept internațional umanitar

B. Obiective specifice

I. Diseminarea normelor de drept internațional umanitar în cadrul forțelor armate și al celorlalte structuri cu responsabilități în domeniu, precum și în cadrul societății civile

II. Realizarea unei comunicări eficiente și a unui flux informațional optim

III. Relația Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar cu autoritățile naționale

IV. Adoptarea măsurilor privind protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat

V. Acordarea protecției adecvate civililor, femeilor, copiilor și persoanelor defavorizate, în caz de conflict armat

VI. Resurse adecvate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite prin strategie

VII. Acțiuni viitoare în domeniul promovării dreptului internațional umanitar

PARTEA a II-a

Prezentare. Modalități de realizare

A. OBIECTIVE GENERALE

I. Urmărirea evoluțiilor care intervin în plan internațional referitoare la convențiile în domeniul dreptului internațional umanitar, în vederea ratificării, în funcție de caz, a convențiilor la care România nu este parte

În urma unei analize a instrumentelor internaționale de drept internațional umanitar a rezultat că este necesar ca la nivel național să se intensifice eforturile pentru:

1. Aplicarea dispozițiilor Protocolului privind resturile explozive de război (*Protocolul V*), adoptat la Geneva la 28 noiembrie 2003, adițional la Convenția privind interzicerea sau limitarea folosirii anumitor categorii de arme clasice care ar putea fi considerate ca producând efecte traumatice excesive sau care ar lovi fără discriminare, semnată de România la New York la 8 aprilie 1982

a) Măsuri pe care autoritățile naționale competente le pot întreprinde în vederea aplicării prevederilor Protocolului V:

— identificarea locurilor cu potențial de risc și crearea unor zone sigure prin limitarea accesului populației civile în acele zone cu grad de risc ridicat;

— inițierea unor programe educative în sistemul educațional (licee, universități), în vederea diminuării numărului potențialelor victime.

În acest sens se va crea o rețea de contacte cu reprezentanți ai mass-mediei, ai editurilor (utilizarea cotidianelor care au captat atenția liderilor și decidenților din România);

— cooperarea cu CICR (în special cu Centrul Regional pentru Europa Centrală pentru furnizare de asistență) și Societatea Națională de Crucea Roșie.

Notă: Statele care devin părți la Protocolul V al Convenției din 1980 trebuie să furnizeze asistență adecvată pentru marcarea și înlăturarea rămășițelor de război explozibile, pentru acordarea de sprijin necesar în vederea îngrijirii, reabilitării și reintegrării socioeconomice a victimelor afectate de rămășițele de război explozibile.

2. Impulsionarea procesului de ratificare a Protocolului adițional la convențiile de la Geneva din 12 august 1949, referitor la adoptarea unei embleme distinctive și adoptarea legislației adecvate pentru prevenirea și interzicerea folosirii incorecte a emblemelor protectoare (GI, art. 53—54; GII, art. 43—45)

3. Aplicarea adecvată a instrumentelor internaționale de drept internațional umanitar, în special a convențiilor de la Geneva (GI, art. 48; GII, art. 49; GIII, art. 128; GIV, art. 145) și a Protocolului adițional I (PI, art. 84); aplicarea adecvată a prevederilor Protocolului IV al Convenției privind interzicerea sau limitarea utilizării anumitor arme convenționale, din 10 octombrie 1980

4. Adoptarea legislației naționale pentru reglementarea sancționării „încălcărilor grave” ale prevederilor dreptului internațional umanitar (GI, art. 49—50; GII, art. 50, 51; GIII, art. 129, 130; GIV, art. 146, 147; PI, art. 85—91).

5. Inițierea unor proiecte de acte normative care vizează problematica dreptului internațional umanitar, prin consultarea experților

II. Introducerea în legislația română a normelor de drept internațional umanitar atunci când este cazul

III. Diseminarea și cunoașterea normelor de drept internațional umanitar

IV. Aplicarea normelor de drept internațional umanitar

1. Măsuri întreprinse în timp de pace:

• Recunoașterea și autorizarea societăților naționale de Cruce Roșie, Semilună Roșie și Cristal Roșu și a societăților voluntare de ajutor (GI, art. 26)

• Disponerea stabilimentelor și unităților medicale, pe cât posibil, astfel încât atacurile împotriva obiectivelor militare să nu le pună în pericol (GI, art. 19)

• Marcarea stabilimentelor, unităților, mijloacelor de transport și a personalului medical cu emblemele distinctive ale Crucii Roșii, Semilunii Roșii sau Cristalului Roșu (GI, art. 38—44; GII, art. 41—45; G IV, art. 18)

• Marcarea opțională cu semnale luminoase, radio și electronice a stabilimentelor, unităților și mijloacelor de transport medicale (PI, anexa nr. 1, 5—8)

• În studierea, dezvoltarea, achiziția sau adoptarea de noi arme, mijloace și metode de război se va urmări dacă acestea sunt interzise total sau doar în unele circumstanțe prevăzute de dreptul internațional (PI, art. 36)

• Amplasarea, pe cât posibil, a obiectivelor militare nu se va face în sau în apropierea zonelor dens populate (PI, art. 58)

• Organizarea apărării civile doar pentru sarcini umanitare: protejarea populației civile împotriva pericolelor, sprijinirea populației pentru a se reface după efectele imediate ale ostilităților sau dezastrelor, asigurarea condițiilor necesare supraviețuirii (GIV, art. 63; P I, art. 61—67)

• Înființarea unui birou național de informații pentru prizonierii de război și civili (GIII, art. 122—124; G IV, art. 136—141) și organizarea de servicii de urmărire pentru persoanele dispărute (P I, art. 33, art. 78)

• Măsuri pentru notificarea navelor-spital (G II, art. 22)

• Măsuri pentru siguranța bunurilor culturale (H CP, art. 3)

• Pregătirea de consilieri juridici pentru consilierea comandanților militari cu privire la respectarea prevederilor dreptului internațional umanitar (P I, art. 82)

• Identificarea, marcarea și protejarea în mod corect, în conformitate cu normele de drept internațional umanitar, a persoanelor, proprietății și locurilor protejate.

2. Măsuri organizatorice în eventualitatea producerii unui conflict armat

• Acorduri speciale care să conțină alte prevederi (G I, art. 6; G II, art. 6; G III, art. 6; G IV, art. 7)

• Indicarea puterilor protectoare (G I, art. 8; G II, art. 8, 10; G III, art. 8, 10; G IV, art. 9, 11; P I, art. 5)

• Facilitarea și sprijinirea activităților CICR (G I, art. 9; G II, art. 9; G III, art. 9; G IV, art. 10; P I, art. 81)

• Stabilirea procedurilor de urmărire și de sancționare a faptelor (G I, art. 52; G II, art. 53; G III, art. 132; G IV, art. 149; P I, art. 90) — susținerea activității Comisiei Internaționale de Stabilire a Faptelor, constituită în baza art. 90 din Protocolul adițional I din 1977

• Sprijinirea bunelor oficii pentru încetarea disputelor/diferendelor (GI, art. 11; G II, art. 11; G III, art. 11; G IV, art. 12)

• Stabilirea de zone și de localități sanitare pentru răniți și bolnavi (G I, art. 23; anexa nr. 1)

• Stabilirea de spitale, zone și localități sigure pentru populația civilă (G IV, art. 14; anexa nr. 1)

• Măsuri de protejare a prizonierilor de război și adoptarea procedurilor ca un tribunal competent să stabilească statutul persoanelor capturate (prizonieri de război) — G III, art. 5 paragraful 2; P I, art. 45 paragraful 2

• Acordarea garanțiilor fundamentale persoanelor protejate în cazul producerii unui conflict armat.

3. Măsuri educaționale și de difuzare a normelor de drept internațional umanitar

• Traducerea convențiilor și protocoalelor din domeniul dreptului internațional umanitar și asigurarea concordanței dintre tratatele internaționale în domeniu și prevederile existente în legislația națională

• Aplicarea cunoștințelor de drept internațional umanitar într-un cadru cât mai extins (de la forțele armate până la populația civilă) — G I, art. 47; G II, art. 48; GIII, art. 127; G IV, art. 144; PI, art. 83; PII, art. 19; PIII, art. 7

• Pregătirea de personal calificat care să asigure aplicarea convențiilor de la Geneva, a protocoalelor adiționale și a tratatelor referitoare la protecția bunurilor culturale (PI, art. 6);

• Instruirea personalului forțelor armate în domeniul dreptului internațional umanitar (PI, art. 82).

4. Asigurarea eficienței activității Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar

a) Analizarea impactului activității Comisiei, precum și al instrumentelor și tehnicilor menite să sprijine, să consolideze sau să diversifice activitățile Comisiei;

b) Măsurarea impactului activității Comisiei prin raportare la următoarele acțiuni întreprinse de către autoritățile naționale:

— identificarea măsurilor naționale de aplicare a normelor de drept internațional umanitar și adoptarea, respectiv aplicarea, acestor măsuri;

— valorificarea de către autoritățile naționale a informațiilor, rapoartelor, recomandărilor sau a altor documente cu caracter informativ elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar;

— evaluarea fluxului informațional între autoritățile naționale și Comisia Națională de Drept Internațional Umanitar (adoptarea sau neadoptarea de către autoritățile naționale competente a proiectelor de instrumente legislative, propunerilor sau recomandărilor Comisiei).

5. Instrumente utile care să faciliteze activitatea Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar

a) Identificarea măsurilor care pot fi întreprinse la nivel național

- Efectuarea unui studiu de compatibilitate între prevederile existente în convențiile internaționale din domeniul dreptului internațional umanitar și prevederile din dreptul intern

Măsuri:

— utilizarea modelului de analiză furnizat de către Serviciul de consultanță al CICR în vederea efectuării studiului de compatibilitate;

— includerea în studiul de compatibilitate a mecanismelor naționale existente pentru aplicarea dreptului internațional umanitar, precum și a unei descrieri a relației existente între dreptul intern și dreptul internațional umanitar;

— efectuarea studiului de compatibilitate de către experți;

— punerea studiului de compatibilitate la dispoziția publicului.

- Stabilirea unui plan de acțiune

- Stabilirea unor obiective concrete:

— definirea pentru fiecare obiectiv a unei strategii generale, prin desemnarea persoanelor care se vor ocupa de îndeplinirea fiecărui obiectiv.

Categorii de obiective:

— participarea la evenimente internaționale în domeniul dreptului internațional umanitar;

— adoptarea măsurilor naționale de aplicare a normelor de drept internațional umanitar;

— monitorizarea la nivel național și internațional a noilor dezvoltări în domeniul dreptului internațional umanitar;

— activități interne pe care Comisia le poate întreprinde pentru a-și consolida eficacitatea.

- Elaborarea unei fișe de lucru în funcție de tema aleasă

b) Mecanisme utilizate pentru realizarea schimbului informațional referitor la măsurile naționale de aplicare a dreptului internațional umanitar:

- elaborarea de rapoarte privind măsurile întreprinse de state pentru aplicarea normelor de drept internațional umanitar;

- comunicarea în timp util a oricărei informații privind aplicarea normelor de drept internațional umanitar;

- organizarea de întruniri cu toți membrii Comisiei și delegarea responsabilității pentru desfășurarea anumitor activități unor membri ai Comisiei.

V. Participarea activă la reuniunile internaționale în domeniul dreptului internațional umanitar și la elaborarea unor noi instrumente atunci când este cazul.

VI. Monitorizarea îndeplinirii angajamentelor asumate de către România și semnalarea în timp util autorităților a situațiilor de încălcare a normelor de drept internațional umanitar, precum și indicarea măsurilor adecvate de remediere, pe baza propunerilor ministerelor de resort:

— monitorizarea aplicării recomandărilor și concluziilor Comisiei.

VII. Cooperarea internațională și cooperarea cu alte comisii naționale de drept internațional umanitar

1. Cooperarea Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar cu Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CICR)

a) Realizarea cooperării dintre CICR și Comisia Națională de Drept Internațional Umanitar prin intermediul mecanismelor de consultare, acordurilor și contactelor de lucru

- Modalități de cooperare:

— stabilirea obiectivului cooperării dintre Comisia Națională de Drept Instituțional Umanitar și CICR (consolidarea capacității Comisiei de a acționa în domenii specifice);

— solicitarea de sprijin, consiliere și de expertiză din partea CICR;

— încurajarea obținerii unui flux informațional eficient între Comisia Națională de Drept Internațional Umanitar și CICR.

b) Cooperarea cu CICR și cu Centrul Regional pentru Europa Centrală

c) Organizarea și participarea la întrunirile internaționale și regionale între comisii/organe de același tip

2. Cooperarea cu alte comisii naționale de drept internațional umanitar:

— organizarea de întruniri și seminarii în cadrul cărora să se poată efectua schimbul informațional privind experiența acumulată;

— organizarea de vizite ale experților din comisiile similare existente în alte state;

— consolidarea relațiilor directe între comisiile naționale similare din alte state;

— menținerea relațiilor cu organizațiile internaționale și cu alte organisme;

— implicarea în procesul de schimb informațional privind aplicarea dreptului internațional umanitar;

— informarea Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar cu privire la activitatea, experiențele și rezultatele altor comisii similare situate în arii geografice apropiate și care au un sistem juridic similar celui existent în România.

B. OBIECTIVE SPECIFICE

I. Diseminarea normelor de drept internațional umanitar în cadrul forțelor armate și al celorlalte structuri cu responsabilități în domeniu, precum și în cadrul societății civile

1. Diseminarea normelor de drept internațional umanitar în cadrul forțelor armate

a) Măsuri:

- integrarea normelor de drept internațional umanitar în doctrina militară, programele de pregătire, programele educaționale;

- emiterea unor ordine sau instrucțiuni care să privească forțele armate în general și care să reflecte, în concret, modul prin care se asigură de către statul român respectarea dreptului internațional umanitar;

Notă: Un asemenea obiectiv se întemeiază pe obligația statuată de convențiile în domeniu, în sarcina statelor membre, de a emite ordine și instrucțiuni aplicabile forțelor lor armate prin care să asigure respectarea dreptului internațional umanitar [(art. 1 din Convenția de la Haga (II); art. 1 din Convenția de la Haga (IV); art. 7 (1) din Convenția privind protecția bunurilor culturale; art. 80 (2) din Protocolul adițional I; art. 14 (3) din Protocolul II al Convenției privind armele convenționale)].

- pregătirea membrilor forțelor armate în sensul cunoașterii dreptului internațional umanitar și al aplicării acestuia:

- elaborarea și întocmirea unor manuale, precum și stabilirea unor forme de verificare, chiar periodice, a nivelului de pregătire și cunoaștere, precum și a deprinderilor de aplicare a dreptului internațional umanitar.

- instruirea personalului forțelor armate participante la misiuni internaționale în sens larg (incluzând operațiunile de menținere a păcii) atât pe timpul desfășurării unor asemenea operațiuni, cât și anterior, pentru aplicarea dreptului internațional umanitar:

- difuzarea unor materiale specifice domeniului dreptului internațional umanitar de către unele autorități civile, autoritățile militare și polițienești, comandanții militari, personalul calificat de specialitate;

- emiterea unor recomandări pentru școli și universități, pentru personalul care face parte din Crucea Roșie etc.

- efectuarea demersurilor de racordare și eficientizare a participării la organisme și instituțiile guvernamentale sau neguvernamentale care acționează în sfera elaborării, cunoașterii și promovării dreptului internațional umanitar:

- participarea la reuniuni, manifestări și cursuri de pregătire și de perfecționare organizate sub auspiciile forurilor internaționale;

- prezentarea unor soluții adecvate, fundamentate științific, la nivelul forurilor internaționale;

- participarea personalului forțelor armate la exercițiile comune de pregătire organizate pe plan intern și internațional;

- organizarea unor sesiuni de comunicări științifice pe teme de drept internațional umanitar, în colaborare cu: CICR, Institutul de Drept Internațional Umanitar de la San Remo; Centrul de Drept Internațional Umanitar de la Ploiești, Asociația Română de Drept Umanitar (ARDU); Societatea Română de Crucea Roșie; Avocatul Poporului;

- sprijinirea realizării, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe, a unor parteneriate între instituțiile de învățământ superior din România și cele din străinătate, după caz.

2. Diseminarea normelor de drept internațional umanitar în cadrul societății civile

a) Modalități generale de stabilire a contactului cu reprezentanții mass-mediei și ai societății civile:

- informarea publicului cu privire la activitățile Comisiei naționale, normele de bază ale dreptului internațional umanitar, prin organizarea de dezbateri, de conferințe de presă, expoziții foto, cursuri de pregătire destinate jurnaliștilor (corespondenților de război), prin utilizarea mass-mediei;

- elaborarea de către Comisie a unui proiect de listă de măsuri legislative și regulamente pentru acele probleme din dreptul internațional umanitar care solicită o atenție deosebită;

- atragerea tuturor instituțiilor/ministerelor interesate să participe la procesul de diseminare a normelor de drept internațional umanitar;

- predarea normelor de bază ale dreptului internațional atât în licee (încurajarea introducerii studierii normelor de bază ale dreptului internațional umanitar în aria curriculară, organizarea de evenimente extrașcolare și competiții naționale), cât și în universități (în special în facultățile de drept, de relații internaționale și de jurnalism);

- formarea profesorilor în calitate de experți prin realizarea unor schimburi de experiență la universități și facultăți similare din străinătate;

- organizarea de către universități a unor cursuri specializate de drept internațional umanitar.

b) Modalități speciale de realizare a contactului cu reprezentanții mass-mediei și ai societății civile:

- introducerea unui modul de drept internațional umanitar în curriculumul disciplinelor de educație civică, la nivel liceal;

- introducerea unei discipline opționale – Dreptul internațional umanitar – la liceele cu profil vocațional: teologic, militar, pedagogic;

- elaborarea unui Ghid de drept internațional pe înțelesul tuturor, care să conțină elemente fundamentale din practica dreptului internațional umanitar și un ansamblu esențial de cutume aplicabile contextual de către cetățenii care, sub o formă sau alta, în calități sau situații variate, intră sub incidența dreptului internațional umanitar;

- organizarea de concursuri naționale și internaționale pe teme de drept internațional umanitar, pentru elevii de liceu;

- realizarea de parteneriate între licee, în cadrul unor programe internaționale pe teme de drept internațional umanitar;

- organizarea de cursuri de formare pentru cadrele didactice (cu precădere pentru profesorii de științe socioumane, diriginți și directori de unități școlare), în domeniul dreptului internațional umanitar;

- generalizarea introducerii în curricula universitară (în funcție de decizia facultăților — având caracter facultativ, opțional sau obligatoriu, de exemplu în instituțiile de învățământ militar/medical/teologic) a disciplinei Drept internațional umanitar (această disciplină, în prezent, se studiază în cadrul facultăților de drept, la cursurile de licență, postuniversitare și de masterat);

- sprijinirea asigurării mobilității cadrelor didactice/studentilor prin participarea la burse tip Erasmus, și nu numai, a participării la conferințe interne și internaționale, precum și la concursuri interne și internaționale (așa cum, a fost dobândită deja, o tradiție la Facultatea de Drept a Universității din București și la Facultatea de Drept a Universității „Nicolae Titulescu„ din București) ori schimburi de experiență, pe probleme specifice dreptului internațional umanitar;

- sprijinirea instituțiilor de învățământ superior pentru constituirea/dotarea unor centre de drept internațional umanitar, cu participare internă și internațională, așa cum, există deja, la Facultatea de Drept a Universității „Nicolae Titulescu” din București;

- cooptarea cadrelor didactice (specialiști în dreptul internațional) într-un corp de experți (ce va fi înființat), în vederea consultării cu prilejul inițierii actelor normative contingente domeniului.

II. Realizarea unei comunicări eficiente și a unui flux informațional optim

- Întreprinderea de acțiuni pentru stabilirea/asigurarea unei rețele de contacte

- Crearea unui site propriu al Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar

- Distribuirea unui cotidian propriu

- Utilizarea unui logo, semn propriu

- Redactarea și difuzarea unei publicații proprii

- Organizarea unor conferințe sau seminarii anuale fie de către Comisie singură, fie în parteneriat cu alte organe naționale; participarea la evenimentele importante organizate la nivel național și care au legătură cu domeniul dreptului internațional umanitar.

III. Relația Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar cu autoritățile naționale

Cooperarea cu Guvernul României:

a) informarea periodică a autorităților cu privire la activitățile întreprinse de Comisia Națională de Drept Internațional Umanitar;

b) impulsionearea Guvernului României în vederea onorării obligațiilor internaționale asumate și furnizării organizațiilor internaționale a informațiilor adecvate;

c) implicarea Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar în elaborarea rapoartelor sau documentelor prin comentarii asupra proiectului de raport/document, precum și în activitățile care se desfășoară la nivel național pentru obținerea de informații referitoare la aplicarea normelor de drept internațional umanitar.

IV. Adoptarea măsurilor privind protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat

— Identificarea și realizarea unui proiect de inventar privind proprietatea culturală, în vederea marcării acesteia cu semnul de protecție corespunzător

— Determinarea implicării factorilor locali pentru aplicarea măsurilor cu privire la protejarea proprietății culturale

— Elaborarea și adoptarea unor acte normative de aplicare a prevederilor tratatelor internaționale referitoare la protecția bunurilor culturale.

V. Acordarea protecției adecvate civililor, femeilor, copiilor și persoanelor defavorizate în caz de conflict armat

1. Protecția juridică a femeilor și a copiilor în caz de conflict armat

Convenția de la Geneva III, Convenția de la Geneva IV și protocoalele adiționale I și II conferă copiilor o protecție specială; statele au obligația de aplicare a normelor de drept internațional umanitar privind protecția copiilor, obligații care rezultă din convențiile de la Geneva din 1949 și din protocoalele adiționale: art. 47, 48, 127 și 144 din convențiile de la Geneva I, II, III, precum și din art. 6 din Protocolul opțional din 2000 la Convenția din 1989 privind protecția acordată copiilor.

2. Serviciul de protecție civilă

a) Acordarea protecției semnului distinctiv pentru apărarea civililor (Protocolul I la Convenția de la Geneva din 1949); semnul distinctiv constă dintr-un triunghi albastru pe fundal portocaliu (art. 66, anexa I, cap. V din Protocolul I) — conform art. 66 paragraful 8, statele-parte la convențiile de la Geneva din 1949 au obligația să utilizeze adecvat acest semn distinctiv.

b) Protecția refugiaților și a persoanelor strămutate.

VI. Resurse adecvate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite prin strategie

1. Instituții participante la Comisie și resurse umane

a) Formarea unor experți în dreptul internațional umanitar care să reprezinte toate instituțiile cu competențe în sfera dreptului internațional umanitar

b) Reprezentarea în Comisia Națională de Drept Internațional Umanitar a tuturor ministerelor interesate de domeniul dreptului internațional umanitar

c) Cooptarea în Comisia Națională de Drept Internațional Umanitar a Ministerului Culturii și Cultelor și modificarea în acest sens a Hotărârii Guvernului nr. 420 din 29 martie 2006

— Asigurarea continuității Comisiei în fiecare minister care și-a desemnat reprezentanți

d) Profesionalism

Membrii Comisiei trebuie să aibă cunoștințe și informații din domeniul dreptului internațional umanitar, întrucât acestea sunt necesare pentru desfășurarea activității Comisiei.

e) Desemnarea persoanelor care să se ocupe de activitatea din cadrul Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar să se facă pe bază de competență, motivație.

f) Asigurarea flexibilității în organizarea activității Comisiei, competența, motivația și flexibilitatea constituind factori-cheie care pot avea o influență decisivă asupra eficienței activității Comisiei

g) Organizarea unor acțiuni cu participarea reprezentanților CICR și a altor specialiști în domeniul dreptului internațional umanitar

h) Valorificarea rolului Secretariatului Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar.

VII. Acțiuni viitoare în domeniul promovării dreptului internațional umanitar

1. Includerea în cadrul Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar a reprezentanților Ministerului Culturii și Cultelor

2. Analizarea raportului dintre dreptul internațional umanitar și aplicarea de sancțiuni internaționale în cazul încălcării normelor de drept internațional umanitar

3. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 420/2006 ar urma să vizeze includerea în cadrul Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar a Ministerului Culturii și Cultelor și înscrierea Ministerului Internelor și Reformei Administrative alături de Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Apărării și Ministerul Justiției printre ministerele care asigură președinția prin rotație a Comisiei Naționale de Drept Internațional Umanitar.

4. Completarea strategiei:

— completarea strategiei naționale a României de aplicare a dreptului internațional umanitar în măsura apariției unor situații și elemente noi, care să facă necesară această completare.

5. Urmărirea principalelor tendințe înregistrate în cadrul Uniunii Europene în domeniul dreptului internațional umanitar:

a) asigurarea respectării garanțiilor procedurale fundamentale acordate acelor persoane deținute ca urmare a unui conflict armat sau a oricărei alte situații de violență prevăzute în instrumentele juridice internaționale din domeniul dreptului internațional umanitar:

— respectarea de către statele membre, implicit de România, a prevederilor art. 13 din cea de-a treia Convenție de la Geneva, privind protecția prizonierilor de război, de curiozitatea publică;

b) promovarea internaționalizării standardelor referitoare la exportul de arme:

— aplicarea codului Uniunii Europene reglementând exportul de arme;

— susținerea eforturilor întreprinse pe plan internațional în vederea elaborării unui tratat în cadrul Organizației Națiunilor Unite, reglementând comerțul cu arme;

c) analizarea și susținerea propunerii Uniunii Europene privind încheierea unui instrument juridic obligatoriu care abordează problemele de ordin umanitar, în special cele referitoare la bombele cu fragmentație (cluster munitions), până la sfârșitul anului 2008, prin raportare la prevederile Convenției din 1980 privind armele convenționale;

d) examinarea de către statele membre UE, implicit de România, a posibilității de participare la proiectele-pilot regionale destinate diseminării liniilor directe ale CICR referitoare la facilitățile interne și reglementarea acordării de ajutor în caz de producere a unui dezastru internațional, precum și a asistenței inițiale de recuperare.

PARTEA a III-a

**Sediul Secretariatului Comisiei Naționale
de Drept Internațional Umanitar**

Ploiești, str. Gheorghe Grigore Cantacuzino nr. 257, OP 12,
CP 9, județul Prahova, România

Cod: 100507

Tel./Fax: 00 40 -244-584 107

Mobil: 00 40-722-380-133

00 40-722-381-653

E-mail: cndiuro@yahoo.com

ANEXĂ

**PRINCIPALELE INSTRUMENTE JURIDICE
de drept internațional umanitar**

1. Cea de-a patra Convenție de la Haga din 1907 privind respectarea legilor și obiceiurilor războiului

2. Anexa la cea de-a patra Convenție de la Haga din 1907: Regulamentul privind respectarea legilor și obiceiurilor războiului

3. Convenția referitoare la începerea ostilităților, Haga, 18 octombrie 1907

4. Protocolul din 1925 privind interzicerea utilizării gazului asfixiant, otrăvitor sau a altor tipuri de gaz și a mijloacelor bacteriologice de purtare a războiului

5. Prima Convenție de la Geneva privind îmbunătățirea sorții răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie, din 12 august 1949

6. Cea de-a doua Convenție de la Geneva pentru îmbunătățirea sorții răniților, bolnavilor și naufragiaților forțelor armate pe mare, din 12 august 1949

7. Cea de-a treia Convenție de la Geneva referitoare la tratamentul prizonierilor de război, 12 august 1949

8. Cea de-a patra Convenție de la Geneva privind protecția persoanelor civile în timp de război, 12 august 1949

9. Primul Protocol din 1977, adițional la convențiile de la Geneva din 12 august 1949, privind protecția victimelor conflictelor armate internaționale

10. Cel de-al doilea Protocol din 1977, adițional la convențiile de la Geneva din 12 august 1949, privind protecția victimelor conflictelor armate fără caracter internațional

11. Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat

12. Regulamentul privind punerea în aplicare a Convenției pentru protecția proprietății culturale în caz de conflict armat

13. Primul Protocol la Convenția de la Haga din 1954 privind protecția proprietății culturale în eventualitatea unui conflict armat

14. Cel de-al doilea Protocol la Convenția de la Haga privind protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, 1999

15. Convenția din 1972 privind interzicerea dezvoltării, producerii sau stocării armelor bacteriologice (biologice) și toxice, precum și privind distrugerea acestora

16. Convenția asupra interzicerii sau limitării utilizării anumitor arme clasice care pot fi considerate ca producând efecte traumatizante excesive sau ca lovind fără discriminare, Geneva, 10 octombrie 1980

17. Primul Protocol la Convenția din 1980 privind fragmentele nedetectabile

18. Cel de-al doilea Protocol la Convenția din 1980 privind restricțiile în utilizarea minelor, dispozitivelor capcană sau a altor dispozitive

19. Cel de-al treilea Protocol la Convenția din 1980 privind interzicerea sau restricționarea utilizării armelor incendiare

20. Cel de-al patrulea Protocol la Convenția din 1980 privind armele laser care provoacă orbirea (1995)

21. Cel de-al cincilea Protocol din 2003 la Convenția din 1980, privind resturile explozive de război

22. Convenția din 1993 privind interzicerea dezvoltării, producției, stocării și utilizării armelor chimice, precum și privind distrugerea lor

23. Convenția de la Ottawa din 1997 privind interzicerea utilizării, stocării, producerii și transferului de mine antipersonal și distrugerea acestora

24. Statutul din 1993 al Tribunalului Penal pentru urmărirea persoanelor răspunzătoare pentru încălcări serioase ale dreptului internațional umanitar comise, începând cu 1991, pe teritoriul fostei Republici Federative Iugoslavia

25. Statutul din 1994 al Tribunalului Penal pentru urmărirea persoanelor răspunzătoare de genocid și alte încălcări serioase ale dreptului internațional umanitar comise pe teritoriul Rwandei și a cetățenilor din Rwanda răspunzători pentru genocid și alte asemenea încălcări comise pe teritoriul statelor vecine între 1 ianuarie 1994—31 decembrie 1994

26. Statutul Curții Penale Internaționale, Roma, 1998

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII,
LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI LOCUINȚELOR
Nr. 1.118 din 30 octombrie 2007

MINISTERUL ECONOMIEI
ȘI FINANȚELOR
Nr. 2.338 din 6 decembrie 2007

ORDIN

privind aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile pentru domeniul major de intervenție „Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate” în cadrul axei prioritare „Îmbunătățirea infrastructurii sociale” din cadrul Programului operațional regional 2007—2013

Având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale și ale Hotărârii Guvernului nr. 1.179/2002 privind aprobarea structurii devizului general și a Metodologiei privind elaborarea devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții, cu completările ulterioare,

în temeiul art. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale, al art. 10 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 361/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor și al art. 11 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 386/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei și Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și ministrul economiei și finanțelor emit următorul ordin:

Art. 1. — (1) Cheltuielile efectuate de beneficiar sunt considerate eligibile de la data intrării în vigoare a Contractului de finanțare semnat între beneficiar și organismul intermediar, în numele și pentru Autoritatea de Management a Programului Operațional Regional, denumit în continuare *contract de finanțare*.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), următoarele cheltuieli efectuate de beneficiar sunt eligibile de la data de 1 ianuarie 2007, dacă se încadrează în prevederile art. 6 și 9 din Hotărârea Guvernului nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale:

- cheltuieli pentru elaborarea studiului de fezabilitate;
- cheltuieli pentru elaborarea studiilor de teren;
- cheltuieli pentru elaborarea proiectului tehnic;
- cheltuieli pentru achiziția terenului;
- cheltuieli pentru avize, acorduri, autorizații.

(3) Procedurile de achiziție derulate pentru efectuarea cheltuielilor menționate la alin. (2) lit. a)—e) se derulează în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind achizițiile publice.

Art. 2. — (1) Sunt eligibile cheltuielile privind achiziția terenului, amenajarea acestuia și amenajări pentru protecția mediului.

(2) Cheltuielile efectuate pentru achiziția de terenuri sau expropriere sunt considerate eligibile în limita a 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului, cu respectarea prevederilor art. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 759/2007.

(3) Pentru amenajarea terenului sunt considerate cheltuieli eligibile cheltuielile efectuate la începutul lucrărilor pentru pregătirea amplasamentului și care constau în demontări, defrișări, evacuări de materiale rezultate, devieri ale rețelelor de utilități din amplasament, drenaje.

(4) În cazul amenajărilor pentru protecția mediului sunt considerate eligibile cheltuielile efectuate pentru lucrări și acțiuni de protecția mediului, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor.

Art. 3. — (1) Sunt considerate eligibile, în limita a 5% din valoarea totală eligibilă a proiectului, cheltuielile legate de proiectare și asistență tehnică, cuprinzând cheltuielile privind studiile de teren, obținerea de avize, acorduri și autorizații, proiectarea și ingineria, consultanța și asistența tehnică.

(2) Pentru efectuarea studiilor de teren, cheltuielile eligibile cuprind cheltuielile pentru studii geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice și de stabilitate a terenului pe care se amplasează obiectivul de investiție.

(3) Pentru obținerea de avize, acorduri și autorizații, cheltuielile considerate eligibile sunt cheltuielile efectuate pentru:

- obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism, taxa pentru obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construire conform legii;
- obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și bransamente la rețele publice de apă, canalizare, gaze, termoficare, energie electrică, telefonie;
- obținerea acordului de mediu;
- obținerea avizului PSI.

(4) În categoria cheltuielilor eligibile privind proiectarea și ingineria se includ, cu respectarea prevederilor art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 759/2007, cheltuielile efectuate pentru:

- elaborarea tuturor fazelor de proiectare (studiu de fezabilitate, proiect tehnic, detalii de execuție);
- plata verificării tehnice a proiectării;
- elaborarea documentațiilor necesare obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor aferente obiectivului de investiție, documentații ce stau la baza emiterii avizelor și acordurilor impuse prin certificatul de urbanism, documentații urbanistice, studii de impact, studii/expertize de amplasament;
- expertiza tehnică (în cazul lucrărilor de modernizare sau consolidare la construcții existente ori pentru continuarea lucrărilor de construcții începute și neterminate).

(5) Cheltuielile eligibile privind serviciile de consultanță includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:

- plata serviciilor de consultanță la elaborarea studiilor de piață și de evaluare;
- plata serviciilor de consultanță în domeniul managementului proiectului finanțat;
- plata asistenței/consultanței juridice, în scopul elaborării documentației de atribuire și/sau aplicării procedurii de atribuire a contractelor de achiziție publică.

(6) În categoria cheltuielilor eligibile privind asistența tehnică se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:

a) asistență tehnică din partea proiectantului, în cazul când aceasta nu intră în tarifarea proiectării;

b) asigurarea supravegherii execuției prin inspectori de șantier desemnați de autoritatea contractantă.

Art. 4. — (1) Pentru investiția de bază sunt considerate cheltuieli eligibile cele efectuate pentru construcții și instalații, precum și pentru dotări de specialitate.

(2) Cheltuielile eligibile efectuate pentru construcții și instalații cuprind cheltuielile aferente execuției obiectivului investiției, și anume cheltuieli de lucrări pentru:

a) reabilitarea, modernizarea clădirilor spitalelor/ambulatoriilor;

b) reabilitarea, modernizarea utilităților generale (precum: alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, agent termic, energie electrică) și specifice ale spitalelor/ambulatoriilor.

(3) Cheltuielile se desfășoară pe obiecte, iar delimitarea obiectelor se face de către proiectant.

(4) Cheltuielile aferente fiecărui obiect sunt determinate prin devizul pe obiect.

(5) Cheltuielile eligibile efectuate pentru dotările de specialitate cuprind aparatură și echipamente de specialitate conform Hotărârii Guvernului nr. 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, grupa 2.1.25 „Mașini, utilaje și instalații pentru ocrotirea sănătății”, precum și mobilier specific pentru dotarea infrastructurii serviciilor de sănătate.

Art. 5. — (1) Sunt eligibile cheltuielile privind organizarea de șantier, lucrările de construcții și instalații aferente organizării de șantier, activitățile conexe organizării de șantier și cotele legale.

(2) Cheltuielile eligibile efectuate pentru organizarea de șantier cuprind cheltuielile estimate ca fiind necesare contractantului în vederea creării condițiilor de desfășurare a activității de construcții-montaj.

(3) Pentru realizarea lucrărilor de construcții și instalații aferente organizării de șantier, cheltuielile considerate eligibile

p. Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și locuinței,

Ana Horvath,
secretar de stat

sunt cele efectuate pentru lucrările de nivelări ale terenurilor naturale, defaectări locale de căi de comunicație sau construcții, branșarea la utilități, realizarea de căi de acces.

(4) Cheltuielile eligibile aferente activităților conexe organizării de șantier includ cheltuielile pentru:

a) obținerea autorizației de execuție a lucrărilor de organizare de șantier;

b) taxe de amplasament;

c) contractele temporare cu furnizorii de utilități și cu unitățile de salubritate.

(5) Cheltuielile considerate eligibile pentru cote legale cuprind, după caz:

a) cota aferentă inspecției pentru controlul calității lucrărilor de construcții;

b) cota pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții;

c) cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor.

Art. 6. — (1) Cheltuielile diverse și neprevăzute se consideră eligibile dacă sunt detaliate prin documente justificative corespunzător și doar în limita a maximum 10% din valoarea uneia sau, cumulată, a mai multor cheltuieli menționate la art. 4, în funcție de natura și complexitatea lucrărilor.

(2) În limita procentului stabilit, menționat la alin. (1), se acoperă, după caz, cheltuielile rezultate în urma modificărilor de soluții tehnice, cantități suplimentare pentru realizarea lucrărilor, utilaje ce se impun pe parcursul derulării investiției, precum și cheltuielile de conservare pe parcursul întreruperii execuției din cauze independente de autoritatea contractantă.

Art. 7. — Sunt eligibile cheltuielile aferente activităților de audit și cheltuielile cu publicitatea și informarea, cu respectarea prevederilor contractului de finanțare.

Art. 8. — Amortizarea este considerată cheltuielă eligibilă în condițiile respectării prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 759/2007.

Art. 9. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul economiei și finanțelor,
Varujan Vosganian

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București, C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru vânzări și relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 158481